

Figure 1: Boek 4: Actuatoren met hoog vermogen

Contents

Voorwoord	1
5. DC Motor met Transistor	2
7. DC Motor Met Relais	9
8. Infrarood Sensor Obstakel Ontwijkend Object	16

Voorwoord

Figure 1: Het logo van De Jonge Onderzoekers

Dit is het boek van de Arduino cursus. Een Arduino is een machine die je kunt programmeren. Dit boek leert je hoe je elektronica op de Arduino aansluit, en hoe je deze programmeert.

Over dit boek

Dit boek heeft een CC-BY-NC-SA licentie.

Figure 2: De licentie van dit boek

(C) Arduino cursus Groningen 2017

Het is nog een beetje een slordig boek. Er zitten tiepvauten in en de opmaak is **niet altijd even mooi**.

Daarom staat dit boek op een GitHub. Om precies te zijn, op <https://github.com/richelbilderbeek/ArduinoCourse>. Hierdoor kan iedereen die dit boek te slordig vindt minder slordig maken.

5. DC Motor met Transistor

Figure 3: Pas op! Haal deze les *altijd* het USB snoer uit je computer als je een schakeling aan sluit!

Haal deze les *altijd* het USB snoer uit je computer als je een schakeling aan sluit.

Anders gaat de computer misschien stuk!

LED met drukknop

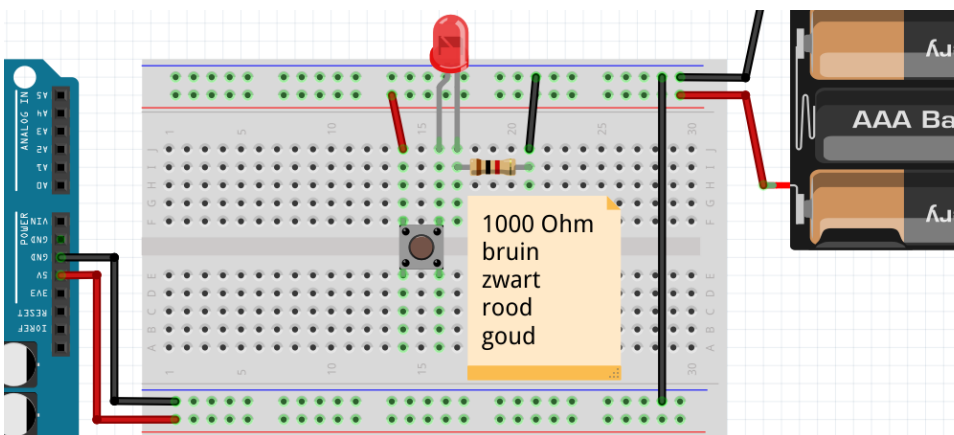

Figure 4: LED met drukknop

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit dan figuur 'LED met drukknop' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Vragen 1

1. Wat doet deze schakeling?
2. Wie levert de elektriciteit voor het LEDje: de batterijen of de Arduino? Waarom?
3. Hoe moet je de Arduino programmeren?

4. Hoe werkt de schakeling?

Oplossingen 1

1. Als je het knopje indrukt, gaat het lampje branden
2. De batterijen, omdat de plus van de batterijen aangesloten is op de plus van het LEDje
3. Hoe je de Arduino ook programmeert, de schakeling gedraagt zich altijd hetzelfde
4. Als je de knop indrukt, kan er stroom gaan lopen door de knop en het LEDje. Daardoor gaat het LEDje branden

LED met transistor

Een transistor is een soort drukknop. In plaats dat je een transistor met je vinger indrukt, zet je er elektrische spanning op. Als er spanning op staat, dan kan er stroom door de transistor.

Een transistor is een soort drukknop, die je met elektriciteit in kunt drukken

---

Met een transistor kun je componenten aansluiten die meer stroom nodig hebben

---

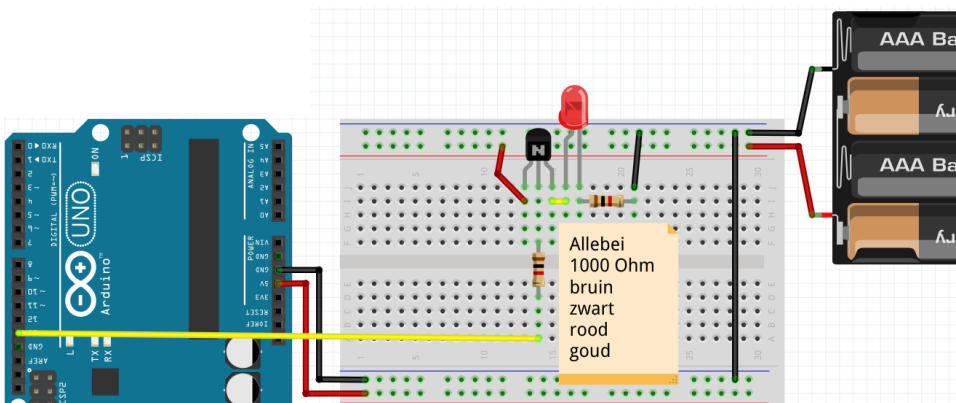

Figure 5: LED met transistor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'LED met transistor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 2

1. Wat doet deze schakeling?
2. Wie levert de elektriciteit voor het LEDje: de batterijen of de Arduino? Waarom?
3. Hoe werkt de schakeling?

Oplossingen 2

1. Als de Arduino spanning op pin 13 zet, gaat het lampje branden
2. De batterijen, omdat de plus van de batterijen aangesloten is op de plus van het LEDje
3. Als de Arduino spanning zet op de middelste pin van de transistor, kan er stroom gaan lopen door de transistor (van linker naar rechterpin) en het LEDje. Daardoor gaat het LEDje branden

DC motor met drukknop

Een DC motor is een motor die beide kanten rond kan draaien. De Arduino, maar ook batterijen, leveren gelijkspanning.

DC is een Engelse afkorting voor 'Direct Current': gelijkspanning.

Een DC motor wordt ook een gelijkspanningsmotor genoemd

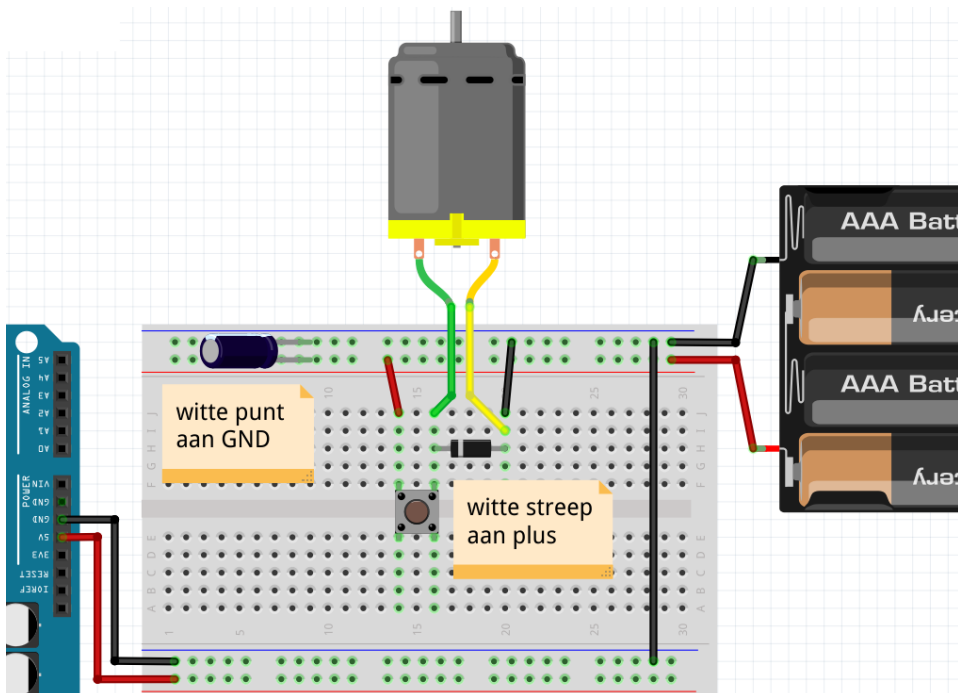

Figure 6: DC motor met drukknop

We gebruiken twee nieuwe componenten: een diode en een condensator. Deze zijn nodig omdat een DC motor ook elektriciteit kan maken (!). Deze elektriciteit kan je computer stukmaken.

Diode, een eenrichtingsweg voor elektriciteit

Condensator, een soort batterij die snel op- en ontlad

De diode en condensator zijn nodig omdat een DC motor ook elektriciteit kan maken (!).

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'DC motor met drukknop' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Vragen 3

1. Wat doet deze schakeling?
2. Wie levert de elektriciteit voor het LEDje: de batterijen of de Arduino? Waarom?
3. Hoe moet je de Arduino programmeren?
4. Hoe werkt de schakeling?

Oplossingen 3

1. Als je het knopje indrukt, gaat het motortje draaien
2. De batterijen, omdat de plus van de batterijen aangesloten is op de plus van het LEDje
3. Hoe je de Arduino ook programmeert, de schakeling gedraagt zich altijd hetzelfde
4. Als je de knop indrukt, kan er stroom gaan lopen door de knop en het motortje. Daardoor gaat het motortje draaien

DC motor met transistor

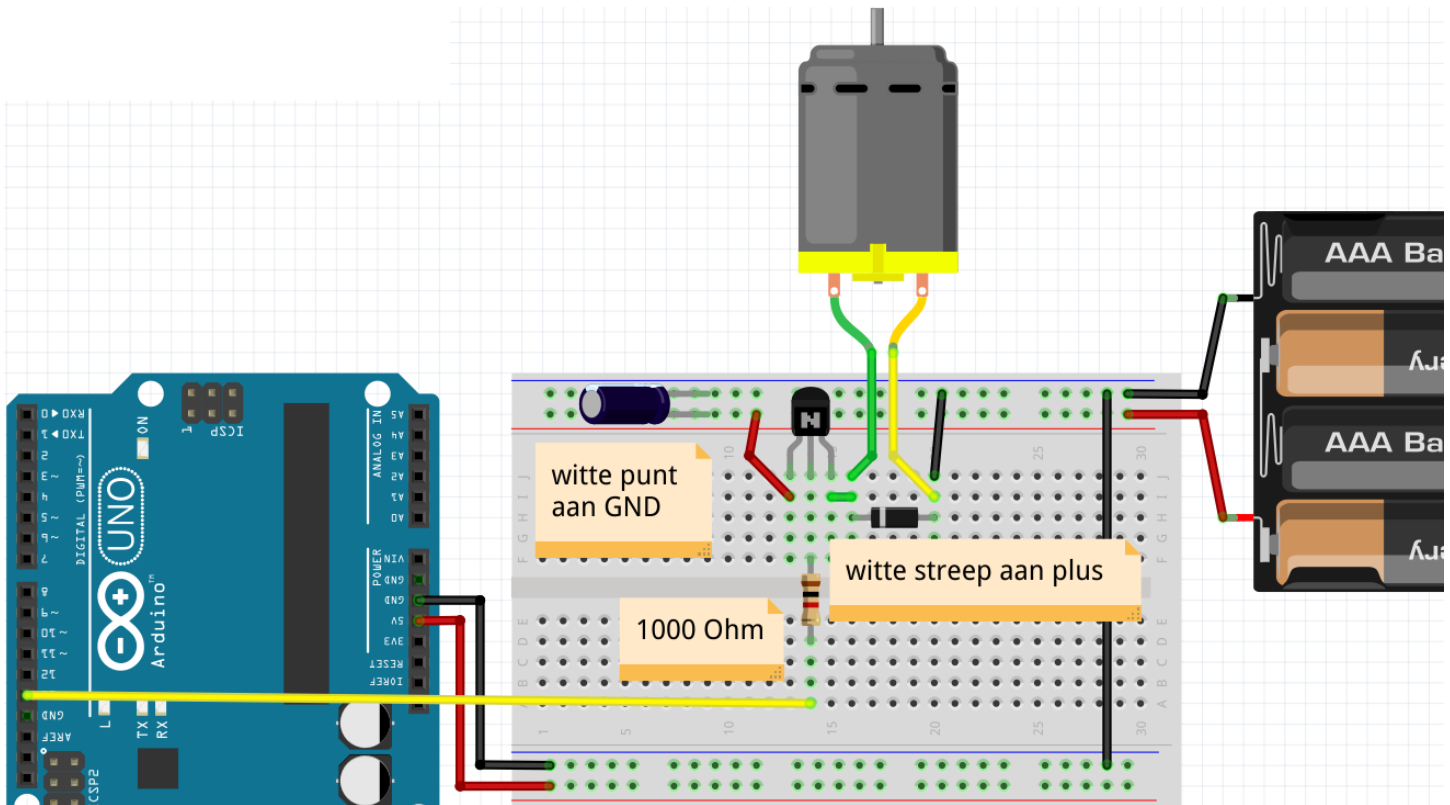

Figure 7: DC motor met transistor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'DC motor met transistor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 4

1. Wat doet deze schakeling?
2. Wie levert de elektriciteit voor het LEDje: de batterijen of de Arduino? Waarom?
3. Hoe werkt de schakeling?

Oplossingen 4

1. Als de Arduino spanning op pin 13 zet, gaat het motortje draaien
2. De batterijen, omdat de plus van de batterijen aangesloten is op de plus van het LEDje
3. Als de Arduino spanning zet op de middelste pin van de transistor, kan er stroom gaan lopen door de transistor (van linker naar rechterpin) en het motortje. Daardoor gaat het motortje draaien

Eindopdracht

Laat de motor reageren op een LDR: als er geen licht is, moet de motor gaan draaien

Vergeten hoe je een LDR aansluit? Zie les 9. LDR

---

7. DC Motor Met Relais

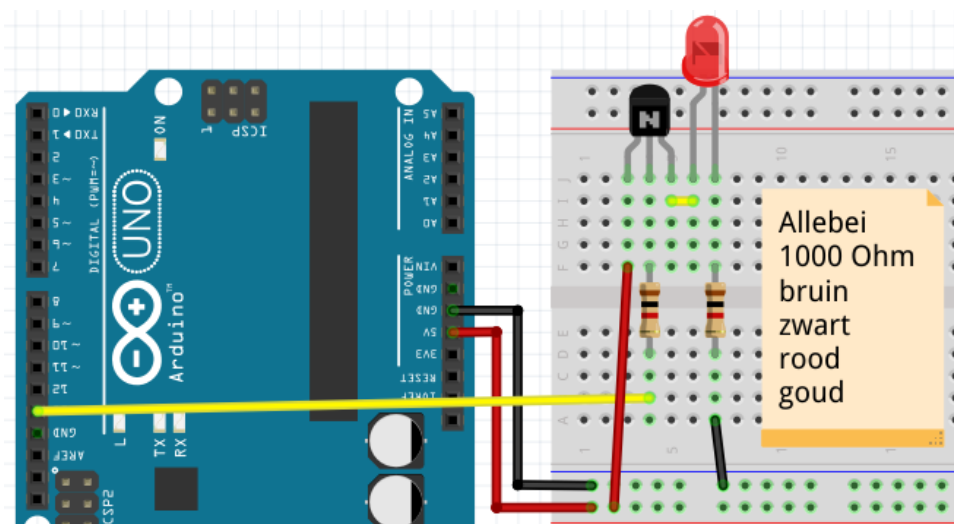

Figure 8: LED met transistor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'LED met transistor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Haal deze les *altijd* het USB snoer uit je computer als je een schakeling aan sluit.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vergeten hoe dit werkt? Zie les 5. DC motor met transistor

Vragen 1

1. Wat doet deze schakeling?
2. Welke Arduino pin levert de elektriciteit voor het LEDje: pin 13 of 5V? Waarom?
3. Hoe werkt de schakeling?

Oplossingen 1

1. Als de Arduino spanning op pin 13 zet, gaat het lampje branden
2. De 5V levert de elektriciteit voor het lampje: deze gaat de linker pin van de transistor in, verder door de rechter pin en dan door het lampje. Pin 13 zorgt er enkel voor dat dat kan.
3. Als de Arduino spanning zet op de middelste pin van de transistor, kan er stroom gaan lopen door de transistor (van linker naar rechterpin) en het LEDje. Daardoor gaat het LEDje branden

Relais

Een relais (spreek uit: 'relleh') is, net als een transistor, een soort drukknop, die elektronisch ingedrukt kan worden. Het verschil met de transistor is dat de twee elektronische stromen elkaar nergens tegen komen.

Figure 9: Een relais

Een relais is een drukknop die je elektronisch in kunt drukken

---

Een relais kan gebruikt worden om meer stroom en spanning te schakelen

---

Oplossingen 2

1. Elke second hoor je een tik
2. De 5V levert de elektriciteit voor het relais: deze gaat de linker pin van de transistor in, verder door de rechter pin en dan door het lampje. Pin 13 zorgt er enkel voor dat dat kan.

Relais met LEDjes

We gaan nu kijken, wat een relais doet.

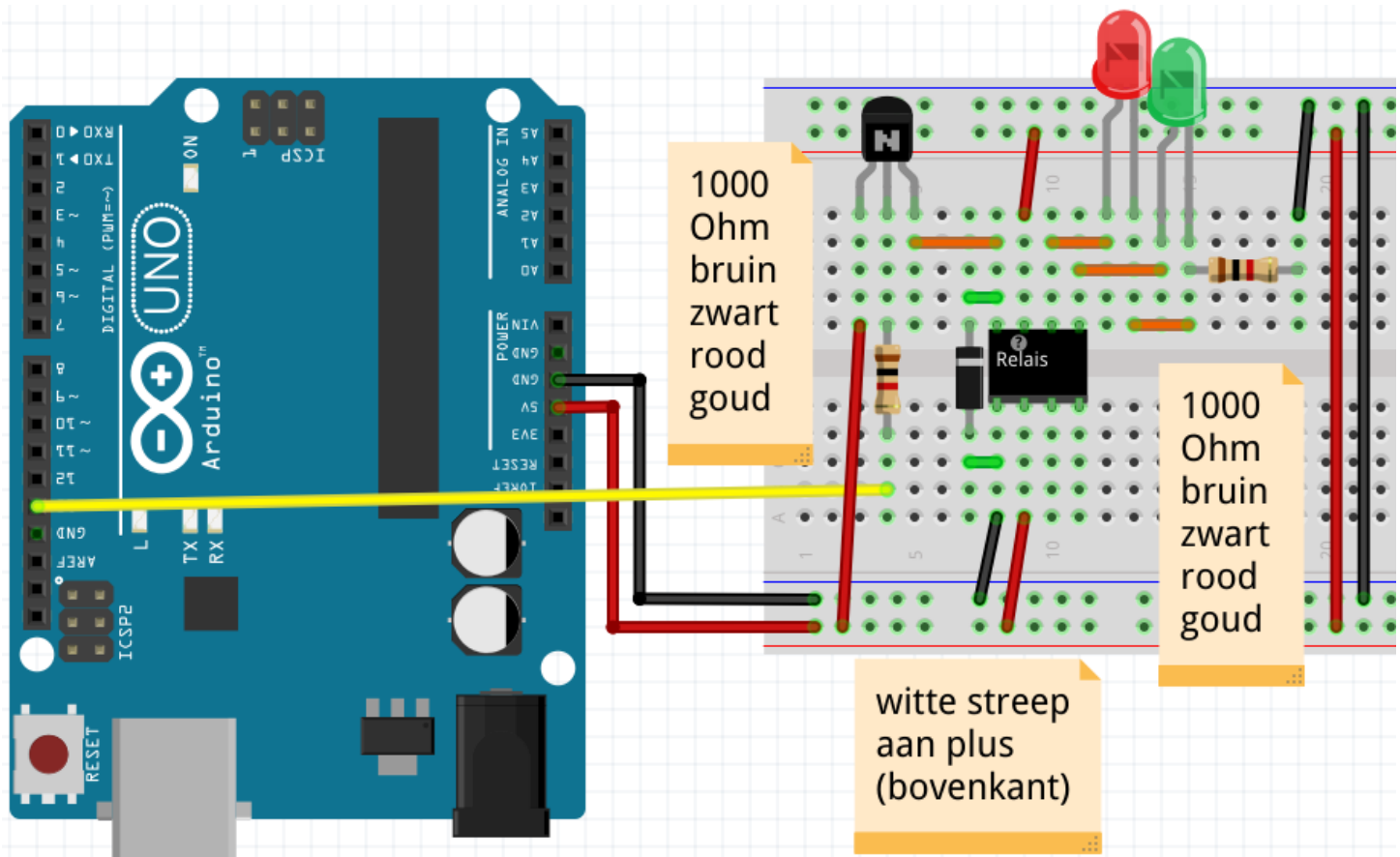

Figure 11: Relais met LEDs

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'Relais met LEDs' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer. Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 3

1. Wat zie je?
2. Welke Arduino pin levert de elektriciteit voor het LEDs: pin 13 of 5V? Waarom?
3. Hoe kan het dat er maar een weerstand nodig is voor twee LEDjes?

Oplossingen 3

1. Elke second hoor je een tik en gaat een andere kleur LED branden
2. De 5V levert de elektriciteit voor de LEDs: deze gaat de tweede pin van het relais in, en komt dan uit de derde of vierde pin
3. Omdat er stroom komt uit *of* de derde *of* de vierde pin, gaat er altijd precies een LEDje branden. Dan is een weerstand genoeg

Relais met DC motor

Nu komt de magie!

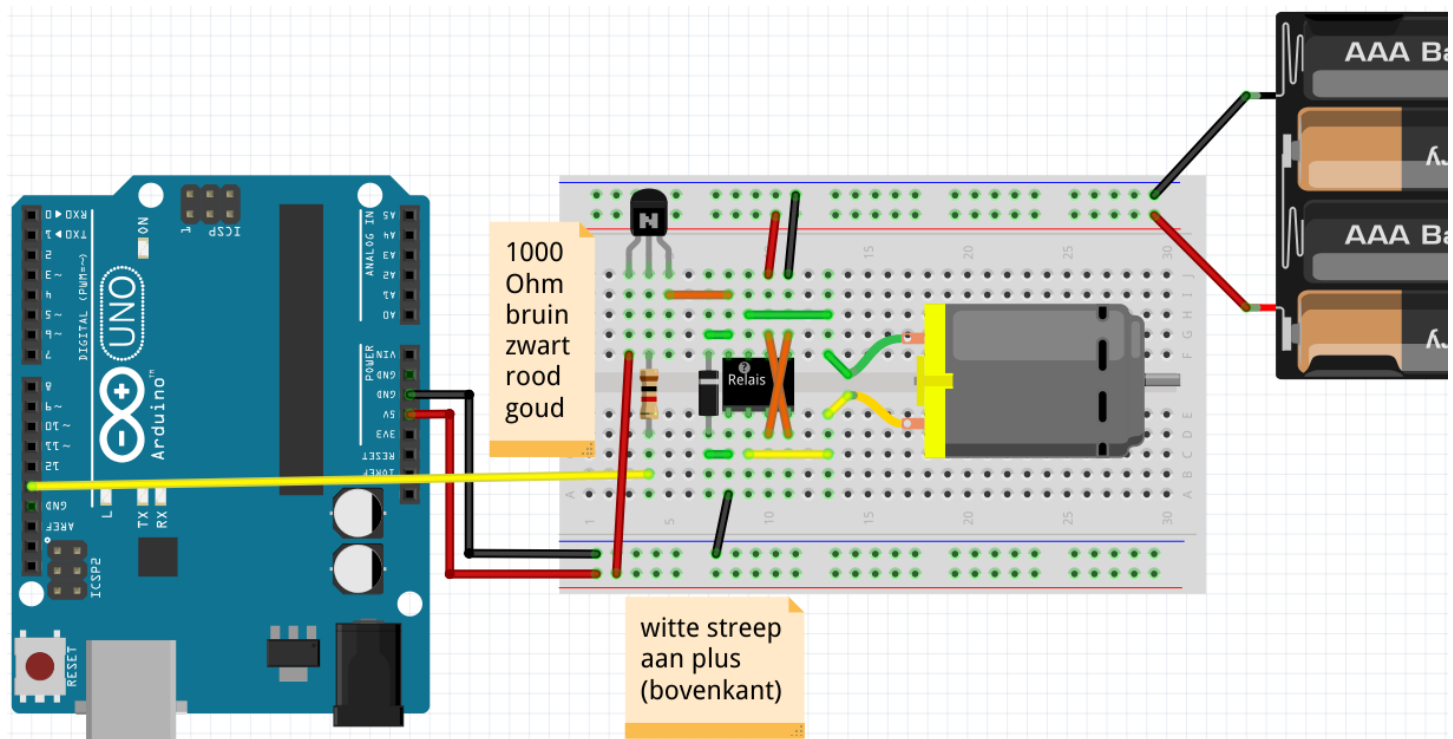

Figure 12: Relais met DC motor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'Relais met DC motor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 4

1. Wat zie je?

Oplossingen 4

1. De motor gaat een seconde de eene kant op, dan een seconde de andere kant

Vragen 5

DPDT Relay

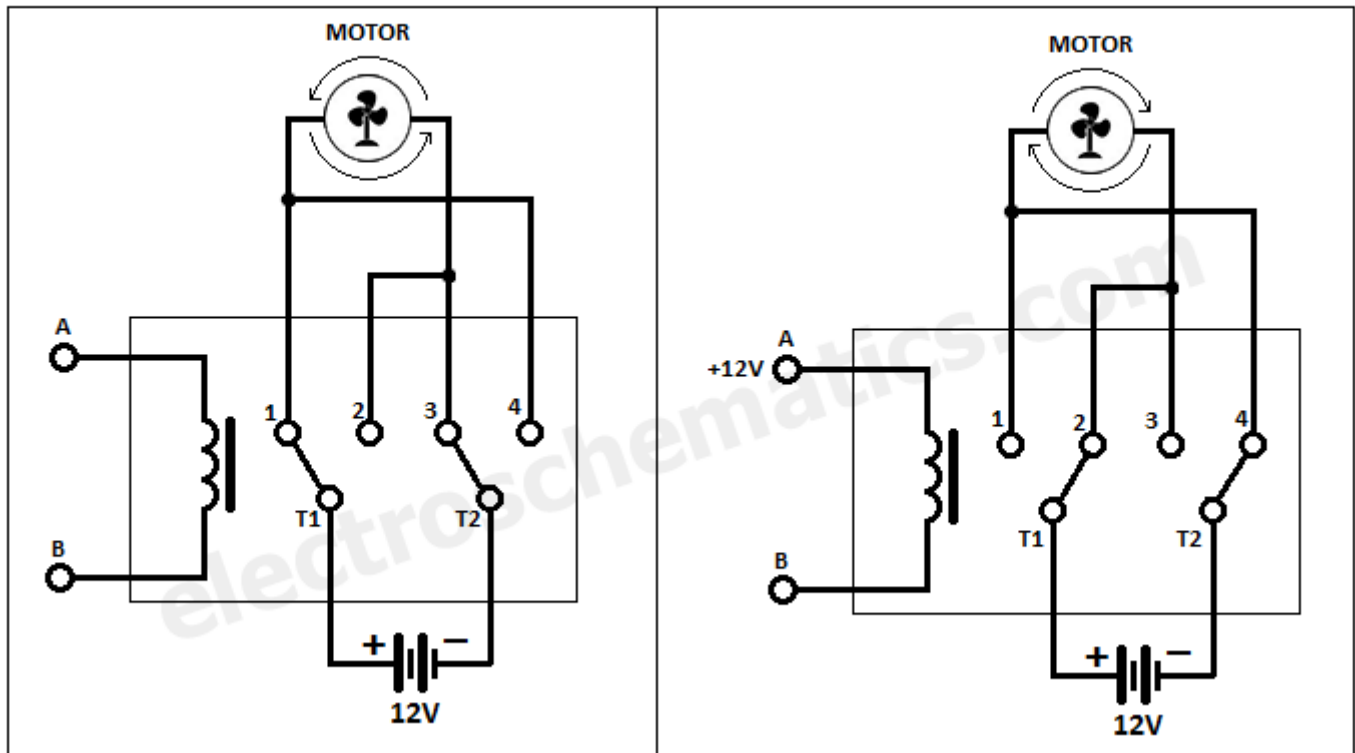

Figure 13: Werking

1. Figuur 'Werking' laat zien hoe het kan dat de motor steeds een andere kant op gaat. Probeer jezelf uit te leggen hoe het werkt

Denk hier niet langer dan 5 minuten over na! Dit is een erg moeilijke vraag

Oplossingen 5

1. Als de relais aan staat, zijn de relaispinnen 2-3 en 6-7 verbonden. Is de relais uit, dan is 2-4 en 6-8 verbonden. Als je de draden volgt, zie je hierdoor dat de eene keer de linker kant van de motor op de plus komt, de andere keer op de min kant

Eindopdracht

- Laat de motor reageren op een LDR: als er geen licht is, moet de motor linksom draaien, anders rechtsom

Vergeten hoe je een LDR aansluit? Zie les 9. LDR

---

8. Infrarood Sensor Obstakel Ontwijkend Object

Deze les leren we

- hoe je een autootje maakt die dingen ontwijkt

Waarschuwing

Figure 14: Pas op! Zie 'Waarschuwing'

Haal deze les *altijd* het USB snoer uit je computer als je een schakeling aan sluit. Anders gaat de computer misschien stuk.

Infrarood Sensor

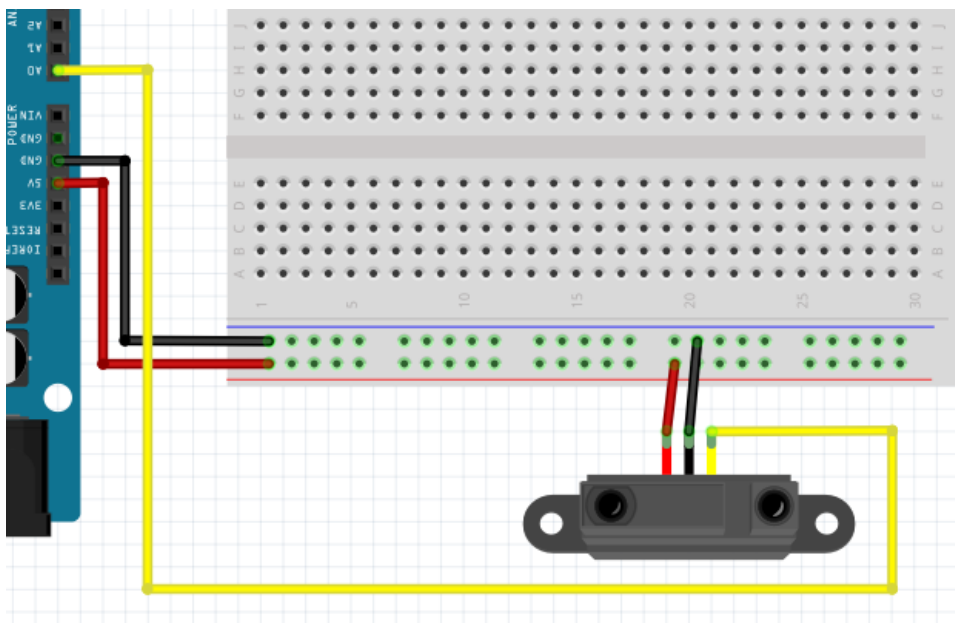

Figure 15: Infrarood sensor

Sluit figuur 'Infrarood sensor' aan.

Vragen 1

1. Welke code moet je op de Arduino zetten?
2. Hoe weet je dat het gelukt is?
3. Worden de getallen hoog of laag als je dichterbij komt?

Oplossing 1

1. Code van de lessen met een sensor, bijvoorbeeld onderstaande code van les '4. FSR':

```
void setup()
{
  pinMode(A0, INPUT);
  Serial.begin(9600);
}

void loop()
{
  Serial.println(analogRead(A0));
  delay(100);
}
```

2. Als de sensorwaarde duidelijk reageert op een hand die ervoor heen en weer wordt bewogen
3. Hoe dichterbij je komt, hoe lager de getallen worden

LED met transistor

Een transistor is een soort drukknop. In plaats dat je een transistor met je vinger indrukt, zet je er elektrische spanning op. Als er spanning op staat, dan kan er stroom door de transistor.

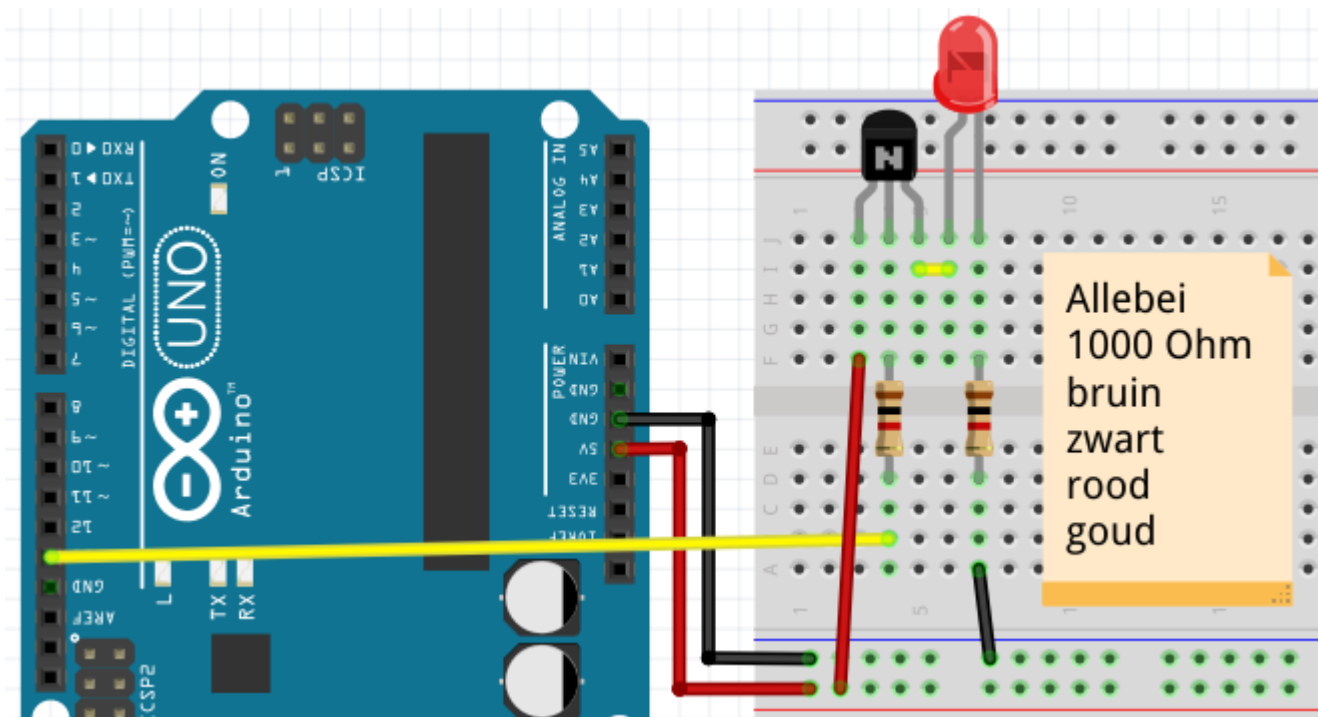

Figure 16: LED met transistor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'LED met transistor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 2

1. Hoe weet je dat dit gelukt is?

Oplossingen 2

1. Als de LED knippert

Relais

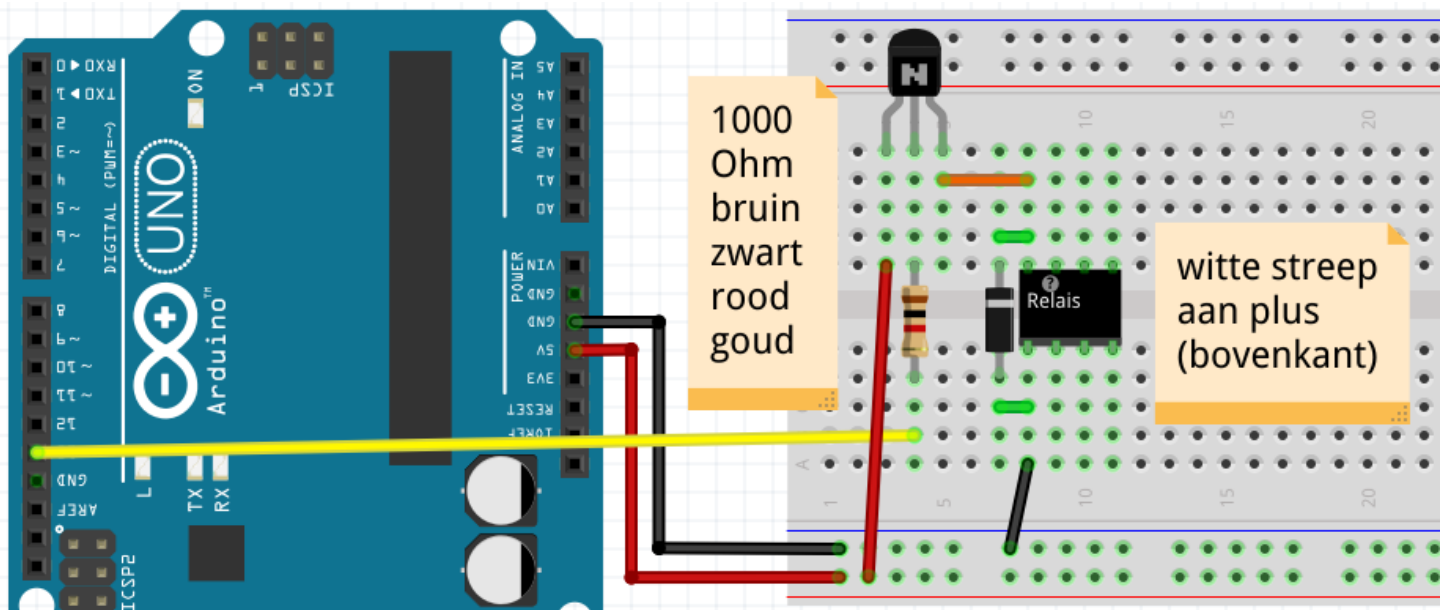

Figure 17: Een eenzaam relais

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'Een eenzaam relais' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 3

1. Hoe weet je dat dit gelukt is?

Oplossingen 3

1. Als je elke second een tik hoort

Relais met DC motor

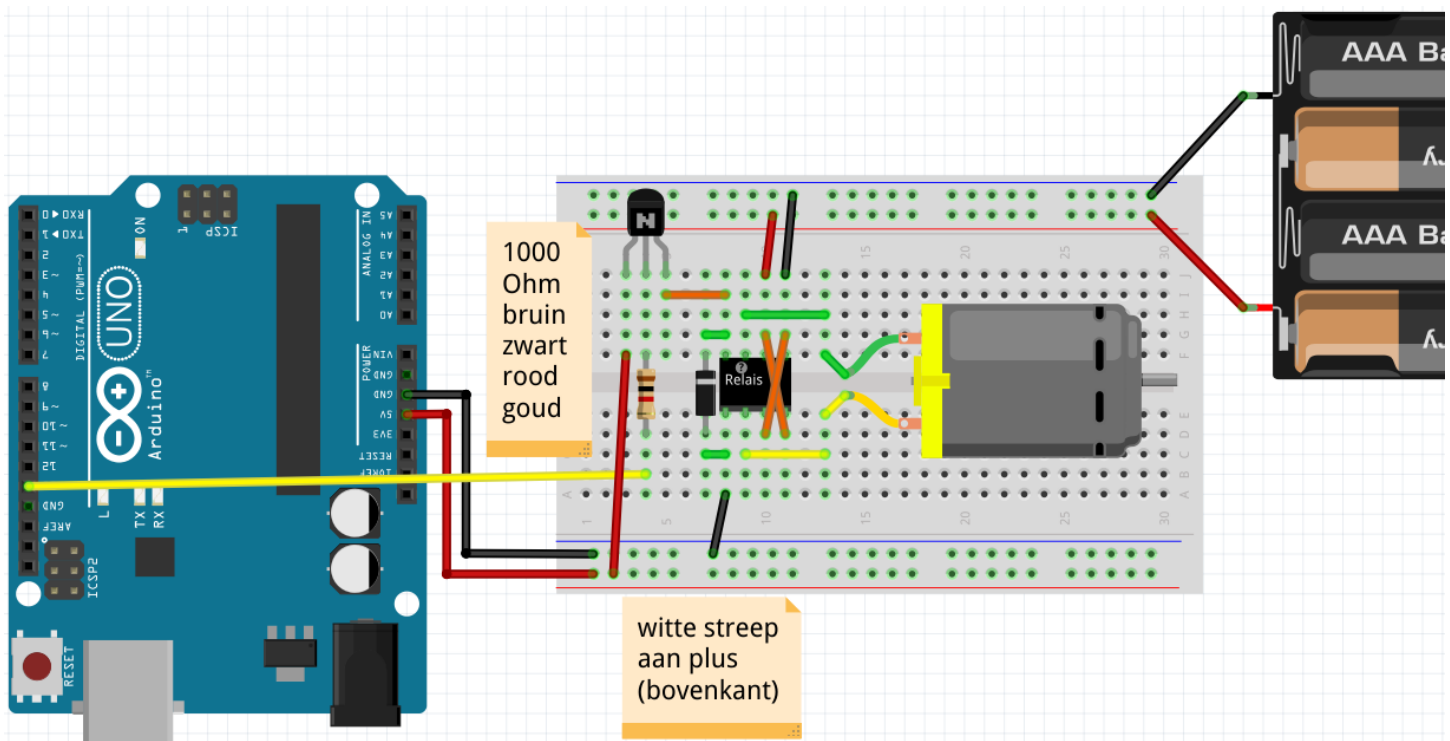

Figure 18: Relais met DC motor

Haal het USB snoer uit de computer. Sluit figuur 'Relais met DC motor' aan. Doe op het eind het USB snoer weer in de computer.

Upload de code van 'Blink' op de Arduino.

Vragen 4

1. Hoe weet je dat dit gelukt is?

Oplossingen 4

1. Als de motor elke second van richting verandert

Eindopdracht

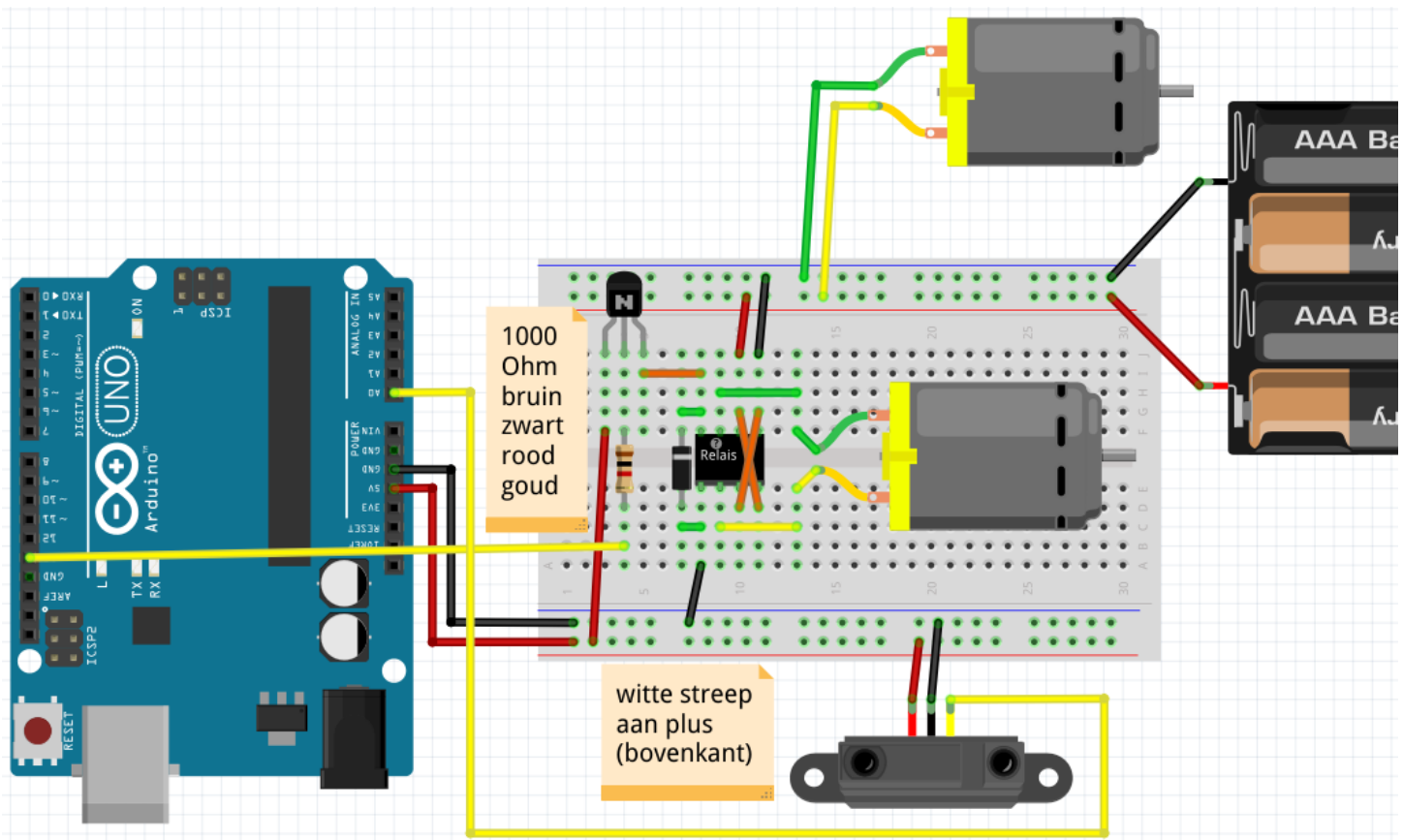

Figure 19: Eindopdracht

- Maak de schakeling af, volgens figuur 'Eindopdracht'
- Programmeer de code zelf: als er niks voor de sensor zit, moet de auto vooruit gaan. Anders moet de auto draaien